

SODBA RADOJČIČ ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 4562/02)

SODBA

V STRASBOURGU

13. julija 2006

Sodba bo postala dokončna v skladu z določbami 2. odstavka 44. člena Konvencije. Lahko je predmet tehničnih popravkov.

V zadevi Radojčič proti Republiki Sloveniji

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretji oddelek) na seji senata v sestavi:

g. J. Hedigan, predsednik,

g. B.M. Zupančič,

g. L. Caflisch,

g. V. Zagrebelsky,

g. E. Myjer,

g. David Thór Björgvinsson,

ga. I. Ziemele, sodniki,

in g. V. Berger, sodni tajnik oddelka,

po obravnavi na nejavni seji dne 22. junija 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 4562/02), ki jo je na podlagi 34. člena Konvencije za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin («Konvencija») dne 10. januarja 2002 proti Republiki Sloveniji vložila njena državljanka, ga. Advija Radojčič («pritožnica»).

2. Pritožnico so zastopali odvetniki pisarne Verstovšek. Slovensko vlado («vlada») je zastopal njen zastopnik g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnica je na podlagi 1. odstavka 6. člena Konvencije zatrjevala, da je trajanje postopkov pred domačimi sodišči, v katerih je bila udeležena kot stranka, predolgo. Vsebina njene pritožbe se je nanašala tudi na pomanjkanje učinkovitega notranjega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Sodišče je dne 11. junija 2004 odločilo, da o pritožbi glede trajanja postopka in s tem povezanim pomanjkanjem pravnega sredstva obvesti vlado. Na podlagi 3.

odstavka 29. člena je odločilo, da bo hkrati odločalo o sprejemljivosti in vsebini zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnica je rojena leta 1960 in prebiva v Velenju.
6. Dejstva v zadevi, kot sta jih navedli stranki, je mogoče povzeti v naslednjih točkah.
7. Dne 21. julija 1993 se je pritožnica poškodovala pri delu.
8. Dne 20. januarja 1994 je pritožnica prek svojih odvetnikov pred Temeljnim sodiščem (nekdanje poimenovanje) v Celju zoper zavarovalnico sprožila spor za nadomestilo škode v višini 235.264 tolarjev (SIT) in predlagala, da se jo oprosti plačila stroškov postopka.
9. Dne 5. oktobra 1994 je pritožnica sodišču predlagala, naj opravi narok, zasliši pričo in izda začasno odredbo.
10. Dne 6. decembra 1994 je pritožnica sodišču predlagala, naj opravi narok.
11. Dne 23. marca 1995 je pritožnica zvišala znesek zahtevanega nadomestila za škodo.
12. Dne 13. aprila 1995 je po opravljenem naroku Okrajno sodišče (novo poimenovanje) v Celju izdalo sklep o začasni odredbi, v katerem je delno ugodilo pritožničinemu zahtevku. Dne 13. septembra 1995 je pritožnica pred višjim sodiščem vložila ugovor. Tudi tožena stranka je vložila ugovor.
13. Višje sodišče je v sklepu z dne 11. aprila 1996 ugodilo ugovoroma obeh strank in zadevo vrnilo v odločanje prvostopenjskemu sodniku.
14. Dne 8. oktobra 1996 je sodišče pritožnico pozvalo, naj predloži fotografije.
15. Dne 13. marca 1996 je pritožnica sodišču predlagala, naj opravi obravnavo.
16. Dne 15. septembra 1997 je sodišče pritožnico ponovno pozvalo, naj predloži fotografije, kar je ta storila dne 19. novembra 1997.
17. Dne 16. septembra 1998 je pritožnica predložila pripravljalno vlogo.
18. Dne 13. oktobra 1998 je po opravljenem naroku sodišče izdalo sklep o začasni odredbi, v katerem je delno ugodilo pritožničinemu zahtevku.
19. Dne 1. decembra 1998 je pritožnica vložila ugovor.
20. Dne 15. aprila 1999 je višje sodišče izdalo sklep, v katerem je spremenilo del sklepa, izdanega na prvi stopnji. V ostalem delu je ugovor zavrnilo.
21. Dne 1. junija 1999 je pritožnica vložila predlog za revizijo.
22. Dne 18. aprila 2000 je pritožnica predlagala izločitev sodnice.
23. Dne 22. junija 2000 je Vrhovno sodišče zavrglo predlog za revizijo.
24. Dne 28. avgusta 2000 je pritožnica zvišala znesek zahtevanega nadomestila za škodo ter sodišču predlagala, naj opravi narok in imenuje izvedenca medicinske stroke.
25. Dne 22. septembra 2000 je pritožnica vložila ustavno pritožbo.
26. Dne 2. novembra 2000 in 18. januarja 2001 je pritožnica okrajnemu sodišču predlagala, naj opravi narok.
27. Dne 10. maja 2001 je pritožnica predložila pripravljalno vlogo.
28. Dne 6. junija 2001 je okrajno sodišče opravilo narok.

29. Dne 26. junija 2001 je po opravljenem naroku okrajno sodišče izdalo sodbo, v kateri je delno ugodilo pritožničinemu zahtevku. Sodba ji je bila vročena dne 4. decembra 2001.

30. Dne 12. decembra 2001 je pritožnica vložila pritožbo.

31. Dne 6. junija 2002 je višje sodišče izdalo sodbo, s katero je delno razveljavilo prvostopenjsko sodbo in jo vrnilo v obravnavo prvostopenjskemu sodniku, v ostalem delu pa je pritožbo zavrnilo.

32. Dne 26. februarja 2002 je Ustavno sodišče zavrglo pritožničino ustavno pritožbo.

33. Dne 25. septembra 2002 je po opravljenem naroku okrajno sodišče izdalo sodbo, s katero je zavrnilo pritožničin zahtevek. Sodba ji je bila vročena dne 5. maja 2003.

34. Dne 8. maja 2003 je pritožnica vložila pritožbo na višje sodišče.

35. Dne 5. maja 2004 je višje sodišče zadevo vrnilo v odločanje okrajnemu sodišču. Odločitev je bila pritožnici vročena dne 17. junija 2004.

36. Dne 14. julija 2004 se je sodišče odločilo imenovati izvedenca.

37. Dne 14. decembra 2004 je pritožnica predložila pripravljeno vlogo.

38. Dne 5. januarja 2005 je po opravljenem naroku sodišče izdalo sodbo, ki je bila pritožnici vročena dne 28. junija 2005.

39. Dne 8. julija 2005 je pritožnica vložila pritožbo.

40. Postopek še traja.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV 1. ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

41. Pritožnica se je pritožila zaradi predolgega trajanja postopka. Sklicevala se je na 1. odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih (...) v razumnem roku odloča (...) sodišče.«

4241. Vsebina njene pritožbe se je nanašala tudi na neučinkovitost pravnih sredstev, ki so v Sloveniji na voljo v zvezi s predolgim trajanjem sodnih postopkov. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti. »

A. Sprejemljivost

43. Vlada se je sklicevala na neizčrpanje domačih pravnih sredstev.

44. Pritožnica je temu ugovarjala z navedbo, da pravna sredstva, ki jih je imela na voljo, niso bila učinkovita.

45. Sodišče ugotavlja, da je ta pritožba podobna zadevama Belinger in Lukenda (Belinger proti Sloveniji (odl.), št. 42320/98, z dne 2. oktobra 2001, in Lukenda proti Sloveniji, št. 23032/02, z dne 6. oktobra 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo vladin ugovor neizčrpanja domačih pravnih sredstev, saj je ocenilo, da sredstva, ki so jih imeli pritožniki na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče ponovno poudarja, da je v sodbi v zadevi Lukenda proti Sloveniji ugotovilo, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje ter pomanjkljive učinkovitosti v delovanju sodnega sistema.

46. V tej zadevi Sodišče meni, da vlada ni predložila nobenega prepričljivega dokaza, na podlagi katerega bi bilo mogoče razlikovati med obravnavano in predhodnimi zadevami in tako odstopiti od ustaljene sodne prakse.

47. Zato Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu 3. odstavka 35. člena Konvencije. Poleg tega je ni mogoče razglasiti za nesprejemljivo na nobeni drugi podlagi. Pritožba se torej sprejme v obravnavo.

B. Vsebina

1. Prvi odstavek 6. člena Konvencije

48. Doba, ki jo je treba upoštevati, je pričela teči 28. junija 1994, na dan, ko je v Sloveniji začela veljati Konvencija, in še vedno teče. Šest stopenj postopka na štirih sodnih instancah tako traja dlje kot enajst let in enajst mesecev.

49. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka presoјati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in pristojnih organov ter pomena, ki ga ima zadeva za pritožnika (glej, med drugim, sodbo v zadevi Frydlender proti Franciji, [VS], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

50. Po obravnavi celote predloženega gradiva in ob upoštevanju svoje sodne prakse s tega področja Sodišče ocenjuje, da je trajanje sodnih postopkov, zlasti pred sodiščem prve stopnje, v obravnavani zadevi predolgo in ne izpolnjuje zahteve po «razumnem roku».

Glede na navedeno je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije.

2. 13. člen Konvencije

51. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovita pravna sredstva pred domačimi oblastmi, s katerimi je mogoče uveljavljati kršitve zahteve po sojenju v razumnem roku iz 1. odstavka 6. člena (glej sodbo v zadevi Kudła proti Poljski [VS], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče poudarja, da je že v predhodnih zadevah (glej zgoraj navedeno sodbo v zadevi Lukenda) zavrnilo vladine ugovore in navedbe, tudi v tej zadevi pa ni našlo razlogov, ki bi vodili k drugačnim zaključkom.

52. Zato Sodišče ocenjuje, da je v tej zadevi prišlo do kršitve 13. člena, saj pritožnici v domačem pravnem redu ni bilo na voljo nobeno pravno sredstvo, s

pomočjo katerega bi lahko uveljavljala kršitve pravice, da se o njeni zadevi odloči v razumnem roku v smislu 1. odstavka 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCije

53. Člen 41 Konvencije se glasi:

«Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.»

A. Škoda

54. Pritožnica je zahtevala 15.000 evrov (EUR) iz naslova nepremoženjske škode.

55. Vlada je njenemu zahtevku oporekala.

56. Sodišče ocenjuje, da je pritožnica zagotovo utrpela določeno nepremoženjsko škodo. V skladu z načelom pravičnosti se ji zato iz tega naslova prisodi 3.200 EUR.

B. Stroški

57. Pritožnica je prav tako zahtevala 1.300 EUR za stroške, ki jih je imela v postopku pred Sodiščem.

58. Vlada je menila, da je njen zahtevek pretiran.

59. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnica upravičena do povračila stroškov le v obsegu, v kakršnem je dokazano, da so dejansko nastali, bili nujni ter njihova višina razumna. Sodišče tudi poudarja, da so pritožničini odvetniki, ki so zastopali tudi g. Lukendo v zgoraj navedeni zadevi Lukenda, predložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar zadeva dejansko stanje, po vsebini enake kot obravnavana zadeva. Sodišče zato ob upoštevanju predloženih podatkov in zgoraj navedenih meril v obravnavani zadevi ocenjuje, da je za postopek pred Sodiščem v obravnavani zadevi pritožnici razumno prisoditi znesek 1.000 EUR.

C. Zamudne obresti

60. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, povišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. ugotavlja, da je pritožba sprejemljiva,

2. razsoja, da je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije,

3. razsoja, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije,

4. razsoja

a) da mora tožena država pritožnici v treh mesecih od dne, ko postane ta sodba dokončna, v skladu z 2. odstavkom 44. člena Konvencije plačati 3.200 EUR (tri tisoč dvesto evrov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč evrov) za stroške, poleg tega pa tudi vsoto, ki bi jo bilo treba morebiti poravnati iz naslova davkov,

b) da se od izteka treh mesecev pa do poplačila na navedene zneske obračunava linearna obrestna mera po stopnji, enaki veljavni mejni obrestni meri Evropske centralne banke za to obdobje, čemur se prištejejo tri odstotne točke.

5. zavrača preostale zahteve iz naslova pravičnega zadoščenja.

Sodba se izda v francoskem jeziku, pisna obvestila na podlagi 2. in 3. odstavka 77. člena Poslovnika se pošljejo dne 13. julija 2006.

Vincent Berger John Hedigan

Sodni tajnik Predsednik